

Д-р Милица ГРУЈОСКА
М-р Васил ПАПАЗОВ

ГАБИ, ПРЕДИЗВИКУВАЧИ НА ОБОЈУВАЊЕ НА ФУРНИРСКИ ТРУПЦИ, УВЕЗЕНИ ОД АФРИКА

1. ВОВЕД

Во текот на 1980 година, за потребите на РО „Страшо Пинџур“ од Кавадрги, увезени се фурнирски трупци од егзотичните видови дрвја, кото и анегре.

По покана од истоимената организација, во јули 1980 година извршен е увид на здравствената состојба на споменатите фурнирски трупци, како и на материјалот добиен од нив во пиланата,

2. МЕТОД НА РАБОТА

На пиланското складиште, каде што биле складирани трупците, извршен е нивни преглед, како и на материјалот добиен при преработката.

Со цел да се утврдат причинителите за лошата здравствена состојба на ова егзотично дрво, земен е материјал за лабораториско испитување. Материјалот е земен од сите примероци.

Во лабораторија вршено е првин микроскопирање на донесинот материјал, а потоа изолација на чисти култури на ПДА подлога.

3. РЕЗУЛТАТИ ОД РАБОТАТА

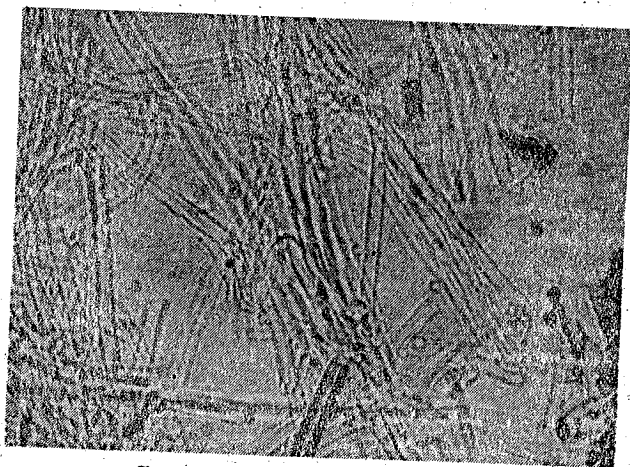
По извршениот микроскопски преглед на собраниот материјал од видот кото, кој е многу повеќе нападнат од габи кои вршат обојување на дрвото, детерминирани се 5 вида габи, со помал или поголем интензитет на напад.

Целата должина на фурнирскиот трупец е покриена со бел мицелиум. Со изолација на чисти култури, на ПДА подлога, добиена е култура од габата *Fusarium spp.*

Сл. 1. *Fusarium* spp во култура

Земен е материјал и од челата на трупците, како и од други места, каде што имало знаци за напад од габи. По извршената изолација на чисти култури, добиена е габата *Penicillium* spp., која врши зелено обојување.

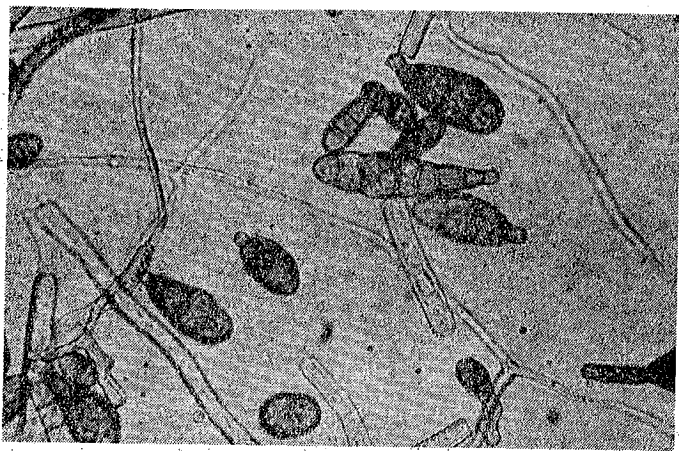

Сл. 2. *Penicillium* spp во култура

Во конекција со овие две габи, во нешто помал интензитет, детерминирана е и габата *Trichothecium roseum* (Bull.) Лин. Детерминацијата е извршена врз база на градбата на плодните тела, односно репродуктивните органи. Со своето дејствување, габата врши површинско розово обојување на дрвото.

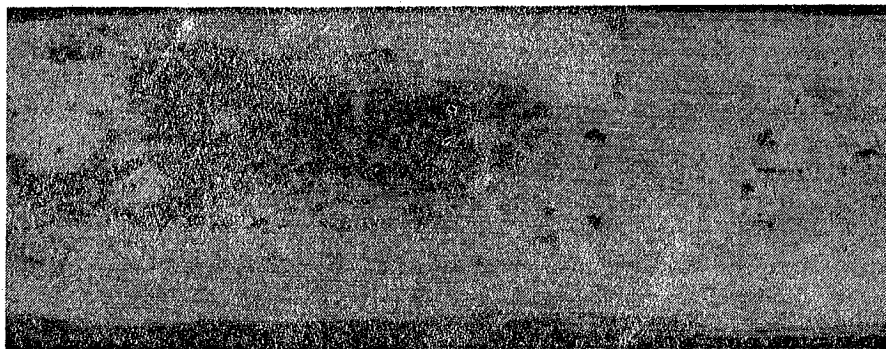
Многу позначајно обојување на екзотичното дрво кото вршат габите *Alternaria* spp. и *Cladosporium herbarum* (Лин.) Фр. И двете габи вршат мрко обојување на дрвото. Вршена е и изолација на мицелиумот од оној дел од дрвото, кое е нападнато и каде шот процесот на обојувањето е евидентен.

Габата *Alternaria* spp. не навлегува длабоко во дрвото, повеќе е наоѓана по челата на трупците, а во зависност од степенот на нападот и по другите делови.

Сл. 3. *Alternaria* spp. во култура

Cladosporium herbarum (Link) Fr., како причинетел на темна мов и габа која врши обојување на дрвото, многу интензивно се развива и за разлика од други видови кои одат во конекција со неа, продира во трупците и до 20 см. Со ваквото дејствување на *C. herbarum*, редуцирана е вредноста на нападатото дрво за околу 30%.

Сл. бр. 4. Фурнир од екзотично дрво кото-нападнато од габите *Alternaria* spp. и *Cladosporium herbarum*. (Link) Fr.

На одделни делови на трупците на дрвото кото, како конекција најчесто доаѓа со *Penicillium* spp. видови, или со *Alternaria* spp.

Фунирските трупци од екзотичното дрво анегро, не биле до таа мера нападнати со габите, предизвикувачи на обоеноста. Но, и нивната здравствена состојба не била добра.

Овој вид егзотично дрво било многу испукано по целата должина на трупците, така што и од таа гледна точка не можело да биде целосно искористено.

4. ЗАКЛУЧОК

1. Кај фурнирските трупци од егзотичните видови дрвја кото и анегре, увезени од Африка, при прегледот на теренот и во лабораторија на донесениот материјал, детерминирани се 5 вида габи, кои вршат обојување на дрвото:

1. *Penicillium* spp.
2. *Alternaria* spp.
3. *Trichothecium roseum* (Bull) Link
4. *Cladosporium herbarum* (Link) Fr.
5. *Fusarium* spp.

2. Габата *Fusarium* spp. покрива главно цел трупец по површината, не навлегува во дрвото, па од таа гледна точка не ѝ се придало поголемо значење. Со неа во конекција биле габите *Penicillium* spp. и *Alternaria* spp. И овие две габи дејствуваат површински, како и габата *Trichothecium roseum* (Bull) Link.

3. Од сите 5 вида габи, единствено габата *Cladosporium herbarum* (Link Fr. при одредена температура и висока влага, кои владееле при транспортот или местото од каде што биле увезени, се развивала не само површински, туку навлегувала и во дрвото, во трупците на егзотичниот вид — кото.

Оваа габа, со своето дејствување, ги оштетила трупците, така што нивната вредност е намалена за околу 30%.

4. Техничката вредност на трупците од видот анегре е намалена, исто така, покрај другите причини (инсекти) и поради испукноста по целата должина.

ЛИТЕРАТУРА

1. Zimmermann V. G., 1974. Untersuchungen über Art und Ursachen von Verfärbungen an Bergahorn — Stammholz (*Acer pseudoplatanus* L.) Hamburg und Berlin 1974.
2. Крстић М., 1962. Заштита дрвета II део проузрокувачи трулежи и обојености дрвета. Београд, 1962
3. Sorauer P. 1932. Handbuth der Pflanzen Kransheinten; Band III. Teil II. Berlin, 1932.
4. Ушчуплић М., Лазаров В., 1974. Проузрокувачи трулежи и обојености букве у Босни и Херцеговини са посебним освртом на сузбијање гљиве *Cladosporium herbarum*. (Link) Fr.

Summary

FUNGUS WHICH ARE CAUSING THE COLOURING OF FURNITURE TRUNKS IMPORTED FROM AFRICA

M. Grujoska — V. Papazov

Furniture trunks from exotic kinds of trees as are KOTO and ANEGRE, imported from Africa, during the observation of the terrain on the saw's place at the Combinat of Kavadarci as well as in the laboratory of the Faculty of Forestry — Skopje, on the brought material were determined five kinds of fungus which do a colouring on the wood.

Those are:

1. *Fusarium* spp.
2. *Penicillium* spp.
3. *Alternaria* spp.
4. *Trichothecium roseum* (Bull.) Link.
5. *Cladosporium herbarum* (Link.) Fr.

The fungus *Fusarium* spp. is covering already the whole trunk by the surface, without an entering into wood, therefore it has not a great consideration. In the connection with this fungus were fungus *Penicillium* spp., *Alternaria* spp. and *Trichothecium roseum* (Bull.) Link. also. All these three fungus, are doing a colouring outwardly and there is not the big economical importance.

From these five kinds of fungus except *Cladosporium herbarum* (Link.) Fr. are developed on the wood not only outwardly but those entered inside in trunks of the exotic kind KOTO, under the conditions of the suitable temperature and high humidity, which been presented since the its transportation from place to place.

This fungus with its influence has damaged trunks, thus, their value is less for about 30%.

The technical value of trunks at the kind ANEGRE also is reduced by the reason of the splitting by the length.